

בא ראה מה כתוב? ויקחו את פתנת יוסף וגו'. הרי בארונה, שמשום שדם השעיר דומה לדם של אדם. אבל בא ראה, אף על גב שהדבר בא פראוי, הקדוש ברוך הוא מדקדק עם הצדיקים אפלו פחוט השערה.

יעקב עשה מעשה פראוי, במה? משום שהקריב לאביו שעיר, שהוא צד הדין הקשה, ועם כל זה, משום שהוא הקריב שעיר והכחיש את אביו שהוא הצד שלו, נענש בשעיר האחר הזה שהקריבו לו בניו את הדם שלו. בו כתוב (בראשית כז) ואת ערת גדיי העיזים הלבישה על ידיו ועל חלקת צנארי, משום כך - ויטבלו את הפתנת בדם, הקריבו לו פתנת להכחיש אותו. והכל זה כנגד זה. הוא גרם שכתוב ויחרד יצחק חרדה גדלה עד מאד, משום כך גרמו לו שחרד חרדה בזמן שהוא, שכתוב הכר נא הפתנת בנך היא אם לא.

רבי חייא אמר, כתוב בו (שם) האתה זה בני עשו אם לא - לו כתוב, הפתנת בנך היא אם לא. ומשום כך הקדוש ברוך הוא מדקדק עם הצדיקים בכל מה שהם עושים.

רבי אבא אמר (נ"א אמר רבי אבא), פיון שפל השבטים ראו אותו הצער של אביהם, ודאי התנחמו ונתנו עצמם על יוסף שיפדו אותו אלמלא ימצאו אותו. פיון שראו שלא יכולים, חזרו אל יהודה והעבירו אותו מעליהם, משום שהוא היה מלך עליהם, [ואו"מ"א וכו' ש] העבירוהו מעליהם, מה כתוב? ויהי בעת ההיא ויירד יהודה וגו'.

רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים יח) וירעם בשמים ה' ועליון יתן קולו ברוך וגחלי אש. בא ראה,

תא חזי, מה כתיב, ויקחו את פתנת יוסף וגו', הא אוקמוה דבגין דדמא דשעיר דמאי לדמא דבר נש. אבל תא חזי, אף על גב דמלה אתיא כדקא חזי, קדשא בריה הוא מדקדק בהו בצדיקייא אפילו כחוט השערה. יעקב עבד עובדא כדקא יאות. במאי, בגין דאקריב לגבוי אבוי שעיר, דאיהו סטרא דדינא קשיא. ועם כל דא, בגין דאיהו אקריב שעיר ואפחיש ליה לאבוי דאיהו סטרא דיליה, אתענש בהאי שעיר אחרא, דאקריבו ליה בנוי דמא דיליה.

באיהו פתיב, (בראשית כז) ואת ערת גדיי העיזים הלבישה על ידיו ועל חלקת צנארי, בגין כך ויטבלו את הפתנת בדם, אקריבו ליה פתונתא לאפחשא ליה, וכלא דא לקבל דא, איהו גרים דכתיב ויחרד יצחק חרדה גדלה עד מאד, בגין כך גרמו ליה דחרד חרדה בההוא זמנא דכתיב הכר נא הפתנת בנך היא אם לא. (דף קפ"א ע"א)

רבי חייא אמר, ביה פתיב, (בראשית כז) האתה זה בני עשו אם לא. ליה פתיב, הפתנת בנך היא אם לא. ובגין כך קדשא בריה הוא מדקדק בהו בצדיקיא בכל מה דאינון עבדין. רבי אבא אמר, (נ"א אמר רבי אבא) פיון דחמו כלהו שבטין ההוא צערא דאבוהון, אתנחמו וודאי, ויהיבו גרמיהו עליה דיוסף, דיפדון ליה אלמלא ישפחון ליה. פיון דחמו דלא יכילו, אהדרו לגביה דיהודה ואעברו ליה מעלייהו, בגין דאיהו הוה מלכא עלייהו. (וכדין ס"א וכו' ד) אעברוהו מעלייהו, מה כתיב, ויהי בעת ההיא ויירד יהודה וגו'.

רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים יח) וירעם בשמים ה' ועליון יתן קולו ברוך וגחלי

כשפרא הקדוש ברוך הוא את העולם, התקין לו שבועה עמודים על מה שעומד, וכל העמודים עומדים בעמוד אחד יחידי, והרי פשוטה שפכתוב (משלי ט) חכמות בנתה ביתה חצבה עמודיה שבועה, וכל אלה הם עומדים בדרגה אחת מהם שנקראת (שם י) צדיק יסוד עולם.

ובשנברא העולם, נברא מאותו המקום שהוא השלמות של העולם ותקונו, שהוא נקדה אחת של העולם והאמצע של הכל, ומי הוא? ציון, שפכתוב (תהלים ג) מזמור לאסף אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ ממזרח שמש עד מבאו. ומאיה מקום? מציון, שפכתוב מציון מכלל יפי אלהים הופיע. מאותו המקום שהוא צד השלמות של האמונה השלמה בראוי (נקטת ישראל החוקר בו בסודות המצוות של התורה, משום שכל יום יום מחזיק אדם בעצירת שמתעטף בה), וציון החזק והנקדה של כל העולם, ומהמקום ההוא נתקן כל העולם ונעשה, ומתוכו נזון כל העולם. ובא וראה, וירעם בשמים ה' ועליון יתן קולו וגו'. פיון שאמר וירעם בשמים ה', למה כתוב ועליון יתן קולו? הגה (ס"א אלא) כאן סוד האמונה (על מה עולם) שאמרנו שציון היא השלמות והיפי של העולם, והעולם נזון ממנו, משום ששתי דרגות הן, והן אחת, הם ציון וירושלים, זה דיין וזה רחמים, ושניהם אחד, מכאן דיין ומכאן רחמים.

ממעלה למעלה יוצא קול שנשמע. לאחר שאותו הקול יוצא ונשמע, אז יוצאים הדינים ודרכי הדין, והרחמים יוצאים ונפרדים משם. וירעם בשמים ה', זה בית הדין ברחמים. ועליון, אף על גב שאינו נמצא

אש. תא חזי, פד ברא קדשא בריך הוא עלמא, אתקין ליה שבועה סמכין על מה דקיימא, וכלהו סמכין קיימי בחד סמכא יחידאי, והא אוקמוה. דכתיב, (משלי ט) חכמות בנתה ביתה חצבה עמודיה שבועה. ואלין פלהו אינון קיימי בחד דרגא מנייהו דאקרי (משלי י) צדיק יסוד עולם.

ועלמא פד אתברי, מההוא אתר אתברי. דאיהו שכלולא דעלמא, ותקונוי. דאיהו חד נקודה דעלמא, ואמצעיתא דכלא. ומאן איהו, ציון. דכתיב, (תהלים ג) מזמור לאסף אל אלהים יי דבר ויקרא ארץ ממזרח שמש עד מבאו. ומאן אתר, מציון, דכתיב מציון מכלל יפי אלהים הופיע. מההוא אתר דאיהו סטרא דשכלולא דמהימנותא שלימתא כדקא יאות (והשתא (ע' קמא א כי שם מקומו) ישראל אתתקפו ביה ברוי דפקודי דאורייתא בגין דכל יומא ויומא אתתקף בר נש בעצירת דאתעטף ביה). וציון תקיפו ונקודה דכל עלמא, ומההוא אתר אשתכלל כל עלמא ואתעביד, ומגויה כל עלמא אתון.

והא חזי, וירעם בשמים יי ועליון יתן קולו וגו', פיון דאמר וירעם בשמים יי, אמאי כתיב ועליון יתן קולו. הא (ס"א אלא) הכא רזא דמהימנותא, (ועל מה, ס"א עלמא) דאמינא דציון איהו שכלולא ושפירו דעלמא, ועלמא מגויה אתון. בגין דתרין דרגין אינון ואינון חד, אינון ציון וירושלים. דא דינא ודא רחמי, ותרוייהו חד, מהכא דינא ומהכא רחמי.

מעילא לעילא נפקא קול דאשתמע, לבתר דההוא קול נפקא ואשתמע, כדין נפקי דינין וארחי דינא, ורחמי נפקין ומתפרשין מתמן. וירעם בשמים יי, דא בי